

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Elektrooniline kuukiri

November 2013

Nr: 59

PRIA TAOTLUSTEST

Selleks aastaks on projektitaotluste voorud läbi. On olemas võimalus, et 2014 aasta algul tekib jääkide jagamise voor, kuid see info on täpsustamisel Põllumajandusministeeriumis ja PRIAs. Teavitame teid, kui on täpsemat informatsiooni selgunud.

NB! Lisaks tuletame veel kord meelde: taotlejad kellel on toetuse määramise otsusest möödas 1 aasta või rohkem ning kellel kuludeklaratsiooni ei ole menetluses ning toetust ei ole välja makstud tuleb teada anda, kas ta soovib tegevust ellu viia või mitte. Kui tegevust soovitakse või ei soovita ellu viia, siis tuleb sellest teavitada nii tegevusgruppi kui PRIA-t ning teada anda, millal esitatakse kuludeklaratsioon (kuupäev).

Kui Võrtsjärve Kalanduspiirkonnas ei viida rahastatud projektitaotlusi 100%-liselt ellu, ja sellest ei teavitata, siis sellega seoses väheneb ka tegevusgrupi eelarve 10%, mis paneb ohtu meie MTÜ edasise tegutsemise.

EUROOPA MERENDUS- JA KALANDUSFONDI RAKENDUSKAVA 2014-2020 JÄTKUSUUTLIKE KALANDUSPIIRKONDADE ARUTELU

31. oktoobril 2013. a toimus Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (edaspidi EMKF) rakenduskava 2014-2020 jätkusuutlike kalanduspiirkondade arutelu, mis viidi läbi Põllumajandusministeeriumi suures saalis algusega 13.00.

Koosolekul tuli arutlusele kalanduspiirkondade jätkusuutlik areng EMKF rakenduskava 2014-2020 võtmes, võimalikud piirkondade tegevused ja meetmed eesmärkide saavutamiseks.

Antud kohtumiseks oli koostatud kalapüügi olukorra kirjeldus, SWOT analüüs ja vajaduste analüüs. Kohtumise aluseks on Eesti Kalanduse Strateegia 2014-2020, mis on Kalandusnõukogu poolt heakskiidu saanud ning on kättesaadav Põllumajandusministeeriumi kodulehel

www.agri.ee. Arutelu eesmärgiks oli materjal üle vaadata ja vajadusel täiendada. Juhime tähelepanu sellele, et vajaduste kaardistamisest sõltub EMKFi rahastavate meetmete valik.

Arutelul osalesid ka MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond töötajad ja juhatuse liige Leo Aasa.

KALANDUSKONVERENTS "UUE KALANDUSPOLIITIKA LÄVEL"

Kalanduskonverents "Uue kalanduspoliitika lävel" toimus 27.novembril, Tallinnas hotellis Radisson Blu Olümpia.

ERR, Uudis pluss: kalanduspoliitikast ja kalavarudest

Veidi kalandusest ja kalavarudest: Eesti ja Euroopa kalanduseksperdid arutavad Tallinnas uut kalanduspoliitikat. Kuula saadet [SIIT \(Alates 23. minutist\)](#)

Allikas: Vikerraadio; Mirko Ojakivi 28. november 2013. a

KALANDUSVÕRGUSTIKU AASTALÕPUSEMINAR

Kalandusvõrgustiku büroo on kutsunud ka MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkonna juhatuse ja töötajad iga aastasele „Aastalõpu seminarile“, mis toimub sellel aastal 3.-4. detsember M/S Silja Europa pardal. Vaadatakse tagasi möödunud aastale ning peetakse plaane tulevikuks. Täpsema informatsiooni ja ajakava leiate kodulehelt: <http://maainfo.ee/index.php?id=2582&page=3394&>

Allikas: Kalandusvõrgustiku büroo kollektiiv

VÕRTSJÄRVE PIIRKONNAS TURISMI ARENDAMINE ON KOHALIKU KOGUKONNA ÜHISHUVI

27.novembril toimus Rannu vallas Vehendi külas asuvas Järvemuuseumis seminar „Kohalik kogukond – Võrtsjärve piirkonna turismi arengu võti?“. Seminari korraldasid Võrtsjärve SA, Võrtsjärve Kalanduspiirkond MTÜ ning Võrtsjärve Ühendus MTÜ. Seminari eesmärgiks oli Võrtsjärve piirkonna inimeste ja organisatsioonidega ühiselt arutleda piirkonnas turismi arendamise võimaluste üle ning õppida teiste Eesti piirkondade kogemustest.

Seminari avaettekande tegi Eesti Ökokogukondade Ühenduse juhatuse liige Liina Järviste kogukonna teadliku arendamise teemal. "Kogukonna teadlik arendamine muudab küla atraktiivseks elupaigaks. On palju välis- ja kodumaiseid näiteid, kuidas inimestest tühjeneval ääremaal hakkavad need paigad ligi tõmbama nii uusi elanikke kui ka ohtralt külalisi", avab Liina Järviste veidi oma ettekande teemat. Häid näiteid kogukonna ühistest ettevõtmistest tõid seminari raames kuulajateni Ly Kaups, kes on MTÜ Kärkla Kohvikutepäev üks eestvedajaid ning Liis Pärtelpoeg MTÜst Sibulatee. National Geographicu akendest Lõuna-Eesti erinevates paikades ning nendega seonduvatest turundustegevustest lähiaastatel andis ülevaate Kristiina Liimand Tartumaa Arendusseltsist.

Võrtsjärve piirkonna turismistrateegia uuendamise kontekstis rääkis Võrtsjärve SA juhataja Kärt Leppik lähiaastate strateegilistest arengusuundadest ning tegevustest, mis erinevate osapoolte ühistööna peaksid piirkonna muutma hästitoimivaks ja ahvatlevaks sihtkohaks nii sise- kui väliskülalistele. „Samas on kohalike inimeste ja omavalitsuste esmane huvi pakkuda piirkonnas elavatele inimestele kohapeal tegevust ja sissetulekut ning on justkui lisaboonus, kui see aitab piirkonda tervikuna atraktiivsemaks muuta ka mujalt tulijate jaoks ning elu maal elavdada“, arvab Kärt Leppik. Kalurite ja kalandusettevõtjate rollist piirkonna identiteedi loomisel rääkis MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond juhataja Jaanika Kaljuvee. Rein Tafenau MTÜ Võrtsjärve Vabatahtlik Järvepääste esindajana tegi ettekande turvalisuse tagamisest järvel ja selle olulisusest turismi arendamisel.

Ettekannetele järgnesid arutelud töörühmades, mille eestvedajaks oli Robert Oetjen, Looduskaitseühingu Kotkas juhataja. Arutelude eesmärgiks oli saada konkreetseid ideid tegevuste osas, mida lähiaastatel saaks organisatsioonide, ettevõtjate ja kohalike inimeste koostöös ellu viia, et piirkond oleks hea elu- ja töökoht kohalikele inimestele, aga ka huvipakkuv reisisiht sise- ja väliskülalistele. Päeva tervikuna modereeris Urmas Tuuleveski ning seminari läbiviimist toetasid Siseministerium, Viljandi Maavalitsus ning korraldavad organisatsioonid.

Seminari päevakava on kättesaadav Võrtsjärve Sihtasutuse kodulehel: <http://www.vortsjarv.ee/files/Kutse%20seminarile%20copy.pdf>

Allikas: Võrtsjärve Sihtasutus; Pressiteade 25.11.2013.a.

KUIDAS PÄÄSTA SADAMAT?

Aastatel 2007-2013 on Euroopa Kalandusfond toetanud väikeste kalasadamate uuendamist ja taastamist 13 miljoni euroga, mille tulemusena on väikesadamate olukord hakanud oluliselt paranema.

Eesti on mereriik ning eestlased läbi ajaloo olnud mererahvas, mida kinnitab rohke sadamate ja lautrikohtade arv. Tänapäeval on Eesti omasadamate poolest ainulaadses olukorras, sest erinevalt paljudest teistest riikidest, on siinsed sadamad erastatud. Sadama pidamise ja korrashoiu kulud on aga suured, mistõttu sadama pidamisest tulu teenida keeruline. Nii on sadamatest järgi jäänud väike arv elujõulisemaid sadamaid.

Neis sadamais, mis on seotud kalapüügiga, sai olukorda muuta Euroopa Kalandusfondi abiga ja seda võimalust on kalurid praegu maksimaalselt kasutanud. Kaasajastatud on 37 väikesadamat ja lossimiskohta üle Eesti, sh siseveekogude äärsed Peipsi-, Pihkva-, Lämmijärve ning Võrtsjärve sadamad ja lossimiskohad. Uuesti on üles ehitatud kaikohad, uuendatud sadamahooneid, sadamaid on varustatud kaasaegsete seadmete ja vahenditega. Sellises mahus investeringuid ja toetust väikesadamate arendamiseks ja uuendamiseks ei ole varasemalt ühegi teise fondi raames võimaldatud. Sadamate arendamist on planeeritud jätkata ka edaspidi Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist.

Eisma sadam

Häid näiteid uuendatud kalasadamatest võib tuua palju. Näiteks äsjaalminud [Eisma sadam](http://www.agri.ee/ekf), kus on ehitatud uued kaid ja muulid, süvendatud on sadamabassein ja sissesõit. Kaidel on olemas vesi, elekter ja internetiühendus. Lisaks kalandusele on eesmärgiks seatud rannapüügiga seotud turismi arendamine ja väikelaevade hooldus- ja remonditeenustega tegelemine. Sadamas on ka

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Toetab Euroopa Liit

paatide „talvekorter“ ehk võimalus paate talvel hoiustada. Eisma hakkab sadamateenuseid pakkuma alates 1. maist 2014.

Koguva sadam enne ja pärast

Koguva sadam väikesel Muhu saarel on atraktiivne puhke- ja peatuspaik nii kohalikele kui küllastajatele ning on avatud nii maismaalt kui merelt tulijatele. Uuendatud on sadama kaid, renoveeritud püügivahendite hoiuruum ja loodud on võimalused kala säilitamiseks väikeses külmhoones. Sadamas tegutseb kohvik, muuseum, lastele on rajatud mänguväljak.

Näiteid sellistest uuendatud sadamatest võib tuua üle Eesti. Kalanduspiirkondade säästva arengu meetme raames toetatud projektide näidetega saab tutvuda [kalandusvõrgustiku kodulehel](http://kalandusvorgustiku.kodulehel).

Liis Reinma, Põllumajandusministeeriumi kalanduse arengu büroo nõunik

Allikas: <http://maablogi.wordpress.com/2013/11/06/kuidas-paasta-sadamat/>

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

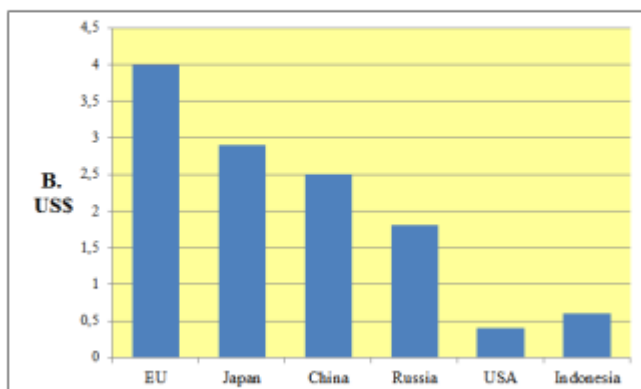

ISLANDI KALANDUSTEADLANE: EESTIL ÜSNA TÕHUS KALAVARUDE MAJANDAMINE

Kalavarude ühisesse majandamisse on sisse kirjutatud huvide konflikt, mis takistab kalandussektori arengut, väidab Islandi Ülikooli professor Ragnar Arnason.

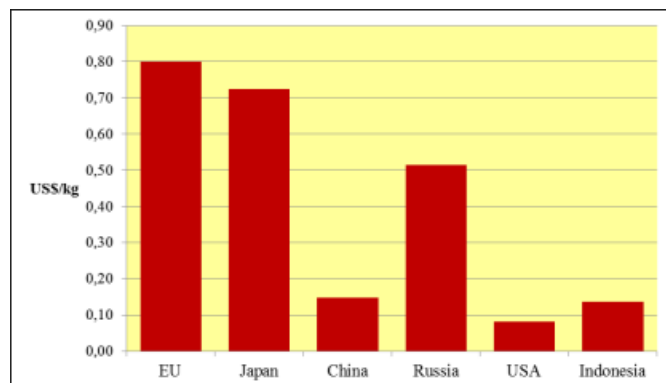
Teisest maailmasõjast alates on kalalaevastikud kasvanud, kasumlikkus langenud ning kalavarud vähenenud. Maailma kalandussektori väärtus on erinevatel andmetel hinnanguliselt ca 90 miljardit USD. Sealjuures puhaskasum on hinnanguliselt 5 miljardit USD ja kalandussektorile eraldatud toetused jäävad suurusjärku 10 miljardit USD.

Capacity enhancing subsidies
(Billion US\$ per year)

EL ja teiste riikide kalandustoetused (EL Parlamendi uuring (IP/B/PECH/IC/2013-46))

Kõige hullemas seisus on Arnasoni hinnangul Euroopa Liidu kalandus, jäädes alla Norra, Islandi, Gröönimaa, Kanada, USA ja Venemaa kalandusele. „Euroopa Liit paistab silma teistest riikidest oluliselt suuremate kalandustoetuste poolest,“ ütleb Arnason. Samas hindab ta kalavarude majandamist Eestis üsna tõhusaks.

Toetused 1kg püütud kala kohta

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Põhjalikuma ülevaate prof Arnasoni hinnangust Euroopa Liidu kalanduspoliitikale ja tema soovitud Eesti kalandussektorile sai 27. novembril toimival IV Kalanduskonverentsil „Uue kalanduspoliitika lävel“ Radisson Blu Hotell Olümpias.

Lisainfo ja ajakava: <http://www.agri.ee/tallinnas-tuleb-korgetasemeline-kalanduskonverents/>

Professor Ragnar Arnason, Islandi Ülikool

Allikas: <http://maablogi.wordpress.com/2013/11/26/islandi-kalandusteadlane-eestil-usna-tohus-kalavarude-majandamine/>

VÕRTSJÄRVE SIHTASUTUSE TEADE

Erakordselt madal veeseis Võrtsjärves võimaldas eemaldada pilliroogu 1,5 ha ulatuses Jõesuu puhkealal Võrtsjärve külustuskeskuse taga. Tänu osauhingute Maaekspert ja Melior M abile saame uuele hooajale vastu minna puhastatud ranna ja paremate suplemistingimustega.

Allikas: Võrtsjärve Sihtasutus; Kärt Leppik

UURING

Ernst & Young Baltic AS on Põllumajandusministeeriumi tellimisel viimas läbi uuringut „Kalanduspiirkondade säästva arengu meetme rakendamise mõju ranna- ja sisevete kalandusele ning kohalikule arengule“. Sellega seoses paluti kõigil kalanduse tegevusgruppidel septembris 2013 edastada andmed tegevusgrupi strateegias püstitatud eesmärkide saavutamise hetkeseisu kohta. Andmed esitati väljundnäitajate kohta seisuga september 2013 (nt renoveeritud sadamad, läbi viidud koolituste ja nendel osalejate arv jne) ning kommentaarid ja hinnangud strateegia rakendamise tulemuslikkuse ja eesmärkide täitmise osas.

28.11.2013 toimusid individuaalsed intervjuud tegevjuhi ja kalanduspiirkonna fookusgrupi intervjuud Võrtsjärve külastuskeskuses.

Intervjuude eesmärgiks on arutada Euroopa Kalandusfondi meetme 4.1 mõjusid kalanduspiirkonna ja kohaliku kalanduse arengule, tegevusgrupi arengustrateegia rakendamise tulemuslikkust ning tegevusgrupi tegevuste rolli kohaliku arengu kujundajana.

Täname kõiki intervjuule kohaletulnud inimesi, kes olid suureks abiks uuringu elluviimisel.

Jääme põnevusega ootama uuringute tulemusi.

KIRI KESKKONNA- JA PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUMILE

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond juhatus on arutanud ajaloolise püügiõigusega seotud probleeme Võrtsjärve piirkonnas. Sellega seoses otsustati välja saata kirjad Keskkonna- ja Põllumajandusministeeriumile, mille sisu on toodud allpool.

Käesolevaga juhib MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond juhatus Teie tähelepanu ühele kohalike kalurite kogukondi ja Eesti regionaalarengut kahjustavale protsessile, mis on käivitunud kalapüügiseadusest tulenevatel põhjustel.

Kalapüügiseaduses on teatavasti sätestatud kaluritele ajalooline püügiõigus, mis algselt pidi andma tagatise tegevkaluritele oma tegevusalal tegutsemiseks. Samas ei näinud seadusandja ette, millised protsessid käivituvad pärast seda kui kutseline kalur jääb pensionile, lõpetab kalapüügi, sureb jne.

Seaduse alusel võib kalur oma ajaloolise kalapüügiõiguse võõrandada kellele soovib. Enamasti eelistab kalur neid, kes talle ajaloolise püügiõiguse võõrandamise eest rohkem maksavad. Aeg on näidanud, et Võrtsjärve ääres olevad kalurid on just selliselt käitunud. Paraku ei ela ostujõulisemad inimesed Võrtsjärve piirkonnas vaid Pärnus, Viljandis ja Peipsi ääres. Nii ongi Võrtsjärve ääres käivitunud protsess, kus püügiõigus on läinud inimestele, kes massiliselt

ajaloolist püügiõigust kokku ostavad. Viimase paari aasta jooksul on väljaspoolt tulnud inimesed võõrandanud juba ca 13% Võrtsjärve kalapüügilubadest ning protsess jätkub kasvavalt.

7. novembri Maalehes avaldas Peeter Ernits artikli „Peipsil hakatakse kaotama pärisorjust“, mis käimasolevat protsessi küllaltki hästi iseloomustab. Märgime, et samasugune protsess, kus kalapüügiõigus koondub üksikute ärimeeste (loe: uusmõisnikud) kätte, kes sisuliselt ise kala ei püüa vaid palkavad selleks sulased (loe: pärisorjad), toimub ka Võrtsjärve ääres. Juba praegu on selge, et alanud on tõsised konfliktid kohalike elanike ja monopolide vahel. Need lõhestavad kohalikke kogukondi ja viivad ära kapitali maapiirkondadest. Selle tulemusena järveäärsed kogukonnad vaesuvad ja kohalikud noored lahkuvad. Leiame, et käivitunud protsess on vastuolus Valitsuse majandus- ja sotsiaalpoliitikaga. Lähtuvalt Eesti Vabariigi Põhiseadusest ei tohiks meil järvede ääres olla kalapüügimonopole, kes kohalikku elanikkonda ekspuuteerivad ja kogukonda ning piirkonda seeläbi ka vaesustavad.

Olemasolev probleem vajab poliitilist lahendust ja seaduslikke garantiisid kalanduse arendamiseks Võrtsjärve piirkonnas. Meie arvates võiks ajaloolise kalapüügiõiguse müügi korral kalapüügilubade ostu-müüki koordineerida MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond, kes leiab nendele kogukonnast uued noored kalurid-omanikud.

Kirjeldatud teema osas oleme valmis aruteludeks Võrtsjärve ääres kohapeal või Teie poolt määratud ajal ja asukohas.

EKSPORDITAVA KALA VÄÄRTUS ON KAHEKORDISTUNUD

Aastatel 2004-2012 on saavutatud eksporditava kala ja kalatoodete koguväärtuse tõus 94 miljonilt eurolt 176 miljoni euroni, tõdeti täna Põllumajandusministeeriumis toimunud kalanduse ekspertkomisjoni arutelul.

„Aastatel 2007-2013 on tehtud ulatuslikke investeeringuid töötlemisse ja turustamisse – selleks vajalike seadmevõrkade soetamist ja kaasajastamist on Euroopa Kalandusfondi vahenditest toetatud 15,1 miljoni euro eest,“ ütles kalamajandusosakonna juhataja Ain Soome. „Praegu näemegi juba eksporditava kalatoodangu väärtuse kahekordset kasvu, mis tuleneb peamiselt külmutatud kala toodetest. Väärtuse kasvule aitavad kaasa Euroopa Kalandusfondi abil tehtud investeeringud.“

Ekspertkomisjoni arutelul tõdeti, et Eesti kalatöötlemissektori eelised on püügipiirkondade ning turgude lähedus. „Just soodsa geograafilise asukoha tõttu võiks tekkida huvi väliskapitali investeeringuteks,“ sõnas Soome.

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Aastateks 2014–2020 seati sektoriga ühiselt prioriteetideks kalatöötlemise ja turustamise sektori tootearendus ning uute keskkonna- ja energiasäästlike tehnoloogiate kasutuselevõtmine. „Kalandustoodete töötlemine, mille tulemuseks on uued, kõrgema lisandväärtusega tooted, on prioriteet. Innovaatiliste toodete arendamine kasvõi näiteks kaassaadustest ja mittekaubanduslike liikidest, võimaldaks leida uusi turge,“ rääkis Ain Soome.

Ekspertkomisjoni hinnangul tuleb järgnevatel aastatel suurendada ka kala kättesaadavust ja sisetarbimist. 2012. aastal jäi riigisiseseks tarbimiseks 25% Eesti kala kogutoodangust (püük ja vesiviljelus), eksporditi 75% toodangust. Kala ja kalatooteid eksporditi 54 erinevasse sihtriiki.

Aastatel 2007-2013 on Euroopa Kalandusfondi vahenditest toetatud 88 töötlemise ja turustamise projekti, kokku 15,1 miljoni euro eest.

Pressiteate edastas:

Karin Volmer
Põllumajandusministeerium
pressiesindaja
tel 625 6254
mob 5696 4876
karin.volmer@agri.ee

Allikas: <http://www.agri.ee/eksporditava-kala-vaartus-on-kahekordistunud/>

KESKKONNAMINISTEERIUMI KALAVARUDEST

KALAVARUDE

SPETSIALISTIGA

Keskkonnaministeeriumi kalavarude osakonnajuhataja Kaire Martin ütles usutluses Kalurilehele oma arvamuse kompromissileidmise võimaluste kohta kalavarude arvukuse ja taastoomise vajaduse ja kalurite majanduslike huvide vahel.

Eestimaa üks juhtivaid kalandustegelasi rääkis ka püügikeelu kehtestamise spetsiifikast, kalandusalasest koostööst keskkonna - ja põllumajandusministeeriumi vahel ja muudestki kalandusringkondadele olulistest valdkondadest. Martini sõnul on praegu teksil ka kalapüügiseaduse ja sellega seotud aktide muutmise

Kalapüügiseaduses on kalapüük määratletud tegevusena, mille eesmärk on kala, jõesilmu ja

teiste sõõrsuude, jõevähi, kreveti ning teiste peajalgsete hõivamine nende kinnipüüdmise või surmamise teel. Kas keskkonnaministeeriumil on andmeid, kui palju selle tegevusalaga Eestis üldse tegeleb nii kutselisi kalureid kui ka harrastuspüüdjaid ja kui stabiilne nende arv on ?

"Kutselisi kalureid on hinnanguliselt üle 3000. Nende arv on varieeruv. Peipsi äärsete kalurite arv kõigub 350 - 400 vahel.

Harrastuspüüdjate hulk on kordades suurem. Viimase uuringu järgi on neid Eestis ligikaudu 306 000. Viimaste aastega on huvikalastajate hulk kasvanud üle 10 000 võrra, mis näitab valdonna kasvavat populaarsust. Uuringu tulemustest selgub ka, et üle 15-aastastest ja vanematest elanikest on viimasel aastal harrastuskalapüügiga kokku puutunud 28 protsenti. See näitab selgelt meie looduse armastust."

Kalandusettevõtjate - nii firmade kui ka FIE-de eesmärgiks on saada sissetulekut, teenida kasumit, maksta palgad, investeerida. Kui keeruline on leida selles osas kompromissi keskkonnaministeeriumiga, kelle kohustuseks on tagada kalavarude arvukus ja taastootmine - kuivõrd on võimalik selles ettevõtmises arvestada kalurite soovidega?

"Keskkonnaministeeriumis vaadatakse tegevusele laiemalt ning otsitakse tasakaalu bioloogilise, majandusliku ja sotsiaalsete huvide vahel, pidades silmas, et pikas perspektiivis kalavaru ohtu ei satuks. Üldiselt konsulteeritakse kaluritega ja selgitatakse kalavarude kaitse põhimõtteid ning kaasatakse konsultatsioonidesse ka kalurite esindajad. Kokkulepped ei ole alati kerged tulema. Tihti on kalurite huvi seotud lühiajalise kasuga. Meie roll on aga säilitada kalapüük ka tulevikus ning leida lahendus erinevate huvide ja huvigruppide vahel. Kindlasti tuleb aga märkida, et ka kalurite hulgas on hakatud oluliselt rohkem tulevikule mõtlema."

Aeg-ajalt tuleb kudemisperioodi tõttu või mõnel muul põhjusel ära keelata ühe või teise kalaliigi püük. Millised püügikeelud on põhjustanud tänava suuremaid vastukajaid erinevates Eesti veekogudes püüdvate kalurite poolt?

"Kalavarude kaitsega seotud püügikeelud on kalapüügieeskirjas paigas, need on aasta aastalt ühesugused. Sellised keelud on paigas pikka aega ja nendega teatakse arvestada. Sel aastal ei ole suuri probleeme nendega seoses meieni jõudnud. Täiendavalt kehtestati näiteks Liivi lahele traal-püügikeeld räime püügil. Midagi täiesti uut sel aastal ei kehtestatud, erilisi probleeme nendega ka ei esinenud. Põllumajandusminister sulgeb püügi kalaliigile või püügivahendile kvoodi ammendumisel. Sel aastal suleti latika, koha ja ahvena püük Peipsi-, Lämmi- ja Pihkva järvel ning merel räimepüük kastmõrdadega osades maakondades."

Mitu päeva enne püügi keelustamist peab kalureid sellest tegevusest teavitama ja kas see on reguleeritud mõne seadusega?

"Kui rääkida täiendavatest püügi kitsendustest, mitte tavapäraestest püügikeeldusest, mis on

kalapüügieeskirjas, siis seda reguleerib kalapüügiseaduse § 19. Kalavarude ohustatuse korral on keskkonnaministril õigus kalavarude kaitseks meetmeid võtta. Seda on võimalik teha nii keskkonnaministri määruse kui ka käskkirjaga. Eriti kiireloomulised kaitsemeetmed kehtestatakse käskkirjaga. Põllumajandusministril on samuti õigus kalapüük peatada, kui kalakvoodid on ammendunud 90%. Kui püügipiirangud (keelud) kehtestatakse ministri käskkirjaga, siis hakkab see kehtima järgmisel päeval pärast avaldamist. Sellistel puhkudel teavitatakse reeglina eelnevalt kalapüügisektori esindajaid. Kui kaitsemeetmed ehk keelud kehtestatakse keskkonnaministri määrusega, siis sellisel puhul on kogu õigusakti vastu võtmise protsess pikem. Eelnõu saadetakse ka kalurite esindustele eelnevalt arvamuse avaldamiseks. Olgu protseduur milline tahes, kalurite esindus-organisatsioonid on sinna kaasatud."

Hiljuti peatas põllumajandusminister oma käskkirjaga kalapüügi Peipsi, Pihkva ja Lämmijärvel. Kindlasti oli peatamine kooskõlas ka keskkonnaministeeriumi seisukohtadega kalavarude hoidmise ja taastamise suhtes, millistega täpsemalt?

"Kalapüük peatati järvedel latika, koha ja ka ahvena kvootide ammendumisega. Tõepoolest oli see kooskõlas ka meie seisukohtadega. Järvedel toimub segapüük, ühe liigi kvoodi ammendumine puudutab ka teiste liikide püüki. Oluline on jälgida, et ühe liigi kvoodi sulgemine ei põhjustaks täiendavat survet kalavarudele tagasiheite näol. Kui ühe kalahigi püük peatatakse, siis reeglina püütakse seda süski kaaspüügina teiste kalaliikide püügil."

Missuguste kalade arvukusega on Eestis üldse kõige suuremad probleemid Peipsi, Pihkva ja Lämmijärvel, Võrst-järvel ja teistes veekogudes ja missugused on plaanid kalavarude taastootmiseks?

"Kui rääkida merest, siis suurim probleem on kindlasti lõhega. Lõhevarude kaitseks on vajalik koostöö erinevate poliitikate vahel - vee-, energia ja kalanduspoliitika. Määraval kohal varude taastamisel on juurdepääs kudealadele ja elupaikadele ehk siis paisudega seotud probleemid. Selles suunas on viimastel aastatel ka töötatud, rajatud ku-depaiku ning avatud rändeteid. Looduslike asurkondade toetuseks jätkatakse ka asustamisega ehk taastootmisega. Sel aastal asustati esmakordselt Pärnu jõkke lõhe noorkalu (ca 63 000 samasuvist isendit), et tulevikus kui paisuprobleem on lahenduse leidnud, ka seal varu taastada. Taastootmine puudutab lähitulevikus lõhe ja angerja asustamist."

Peipsi-, Lämmi- ja Pihkva järvel on probleemid külma-veeliste kaladega - siig, räabis ja tint. Röövkalade arvukus on rahuldav (koha, ahven). Ka latika ja haugivarud on heas seisus. Võrtsjärves on kohalikud varud heas seisus. Angerja saagikus ja arvukus on langenud, see on aga seotud teiste põhjustega. Angerjas teatavasti ise siseveekogudesse Narva hüdroelektrijaama tõttu ei pääse, mistõttu seda saab püüda vaid tänu asustamisele. Võrreldes varasemate aastatega on angerja asustamismahud langenud seoses angerjavaru vähenemise ja sellest põhjustatud hinnatõusuga. Angerja probleem on oluliselt sügavam, kogu maailmas on selle liigi arvukus oluliselt langenud. Euroopa Liidus on välja töötatud angerja taastuskava, mille mõju on veel vara

hinnata, kuid esialgselt võib öelda, et varudele see oodatud mõju veel avaldanud ei ole. Kavas on jätkata ka angerja asustamist nii Võrtsjärve kui teistesse angerjaveekogudesse."

Kuivõrd on juba teada info järgmisel aastal kehtestamisele tulevate püügikeeldude kohta?

"Tavapärased kudeaegsed püügikeelud on kehtestatud kalapüügieeskirjas, neid ei ole plaanis muuta. Lisaks on plaanis kehtestada samuti tavapärane kevadine traalpüügikeeld Liivi lahel räime kaitseks ning sügisene lõhejõgede suudmeala keeld. Need mõlemad on aastaid varem kehtinud. Midagi uut selles pole. Praegu analüüsitakse meetmete kehtestamist ahvena kaitseks."

Kuidas kalurid saaksid kalavarude taastootmisele ise kaasa aidata ja võib see neile ka tuleviku perspektiivis majanduslikku kasu tuua?

"Kui rääkida taastootmisest asustamise mõttes, siis seda tuleks teha riikliku kalakasvatuseliku taastootmise programmi alusel, lähtudes üldriiklikest põhimõtetest. Üldine suund on, et kalavaru taastootmiseks tuleks luua soodsad eeltingimused, et need suudaks end ise taastoota ja säilitada. Asustamist on mõistlik teha loodusliku populatsiooni toetuseks. Soodsate tingimuste all peame silmas avatud rändeteid (k.a suudmealad) ja kudealaid. Siin saavad kalurid abiks olla küll. Ranna-piirkondade areng võiks endas sisaldada ka looduslike veekogude parandamist, kus aja jooksul on olukord ebasoodsaks muutunud."

Kas keskkonnaministeriumisse on viimasel ajal tulnud erinevate kalurite organisatsioonide ettepanekuid ja mida need käsitlevad?

„Saame pidevalt kalurite ettepanekuid erinevate õigusaktide kohta. Uuritakse mida erinevate sätete all silmas on peetud ja tehakse ettepanekuid õigusaktide muutmiseks. Eelkõige puudutavad need kalapüügi tingimusi. Neid on tõesti väga erinevaid, mistõttu on keeruline neid kõiki siinkohal üles lugeda."

Kas praegu on keskkonnaministeriumis ettevalmistamisel ka uusi seaduseelnõusid, mis reguleerivad kalapüüki?

"Praegu on meil käsil kalapüügiseaduse muutmine ja koos sellega lähevad muutmisele ka kõik alamaktid. Seadus saab uue kuue, muutus seisneb peamiselt õigusakti korrastamises. See on üks enim muudetud õigusakte, mis on teinud selle kasutamise ebasõbralikuks ja keeruliseks. Uut seadust on kindlasti lihtsam kasutada, kuigi alguses nõuab paragrahvide leidmine kindlasti harjumist. Kuna seaduse paragrahvid muutuvad, siis vajab see ka kõikide alamaktide muutmist. Sellega ka praegu tegeleme. Kalapüügiseaduse vastu võtmine on aga pikk protsess, seadus on kooskõlastusringilt saanud ja ootab nüüd justiitsministeriumisse saatmist. Pärast seda vajab veel Riigikogus vastu võtmist. Ka siia oleme kalurite esindajad kaasanud."

Novembril algab Eesti ja Vene Föderatsiooni valitsuskomisjonide vaheliste kalandusläbi-

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

rääkimiste järjekordne voor. Kuidas kulgevad selleks ettevalmistused, milline kalaliik on raskemas seisus ehk millele on oodata piirangut?

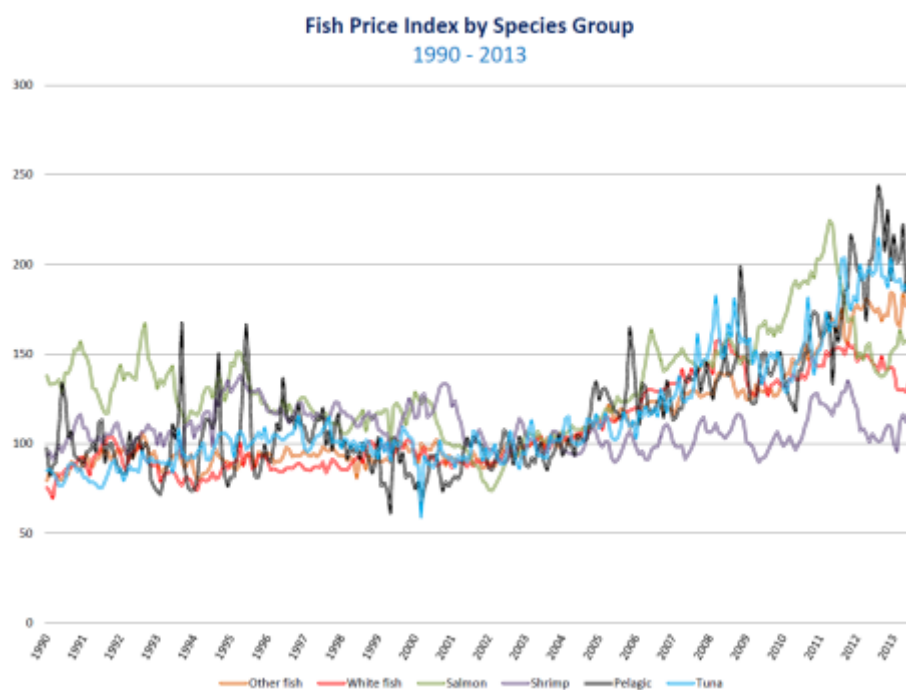
"Tõepoolest 11.-15. novembril toimuvad Eesti ja Vene Föderatsiooni kalanduslääbirääkimised Pärnus. Varude kohta on veel vara hinnangut anda, teadlased annavad ülevaate varude seisust ja järgmise aasta püügisoovirustest oktoobri lõpus."

Allikas: Kalurileht; Jaan Lukas

7. november 2013. a

http://www.maainfo.ee/index.php?article_id=3537&page=3328&action=article&

KALA HIND MAAILMATURUL TÕUSEB

Kalahinna indeks. Graafik: FAO

ÜRO Toidu- ja põllumajandusorganisatsiooni koostatav hinnaindeks näitab kala hinna järjepidevat kasvu, mida veab nõudluse kasv maailmaturul, rääkis Felix Dent ÜRO Toidu- ja põllumajandusorganisatsiooni kalamajandusosakonnast.

Nõudlust veab jõudsalt kasvav Hiina turg, mis on kerkinud maailma neljandaks importivaks riigiks ning on maailma suurim kalatooteid eksportiv riik. FAO andmeil kasvab ka Euroopa Liidu kalanõudlus, kus on probleemiks kujunemas kasvav sõltuvus impordist.

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

ÜRO Toidu- ja põllumajandusorganisatsiooni kalamajandusosakonna spetsialist Felix Denti rääkis kalanduse tuleviktrendidest täna Tallinnas toimuval IV Kalanduskonverentsil „Uue kalanduspoliitika lävel“.

Felix Denti ettekandega saab tutvuda siin:

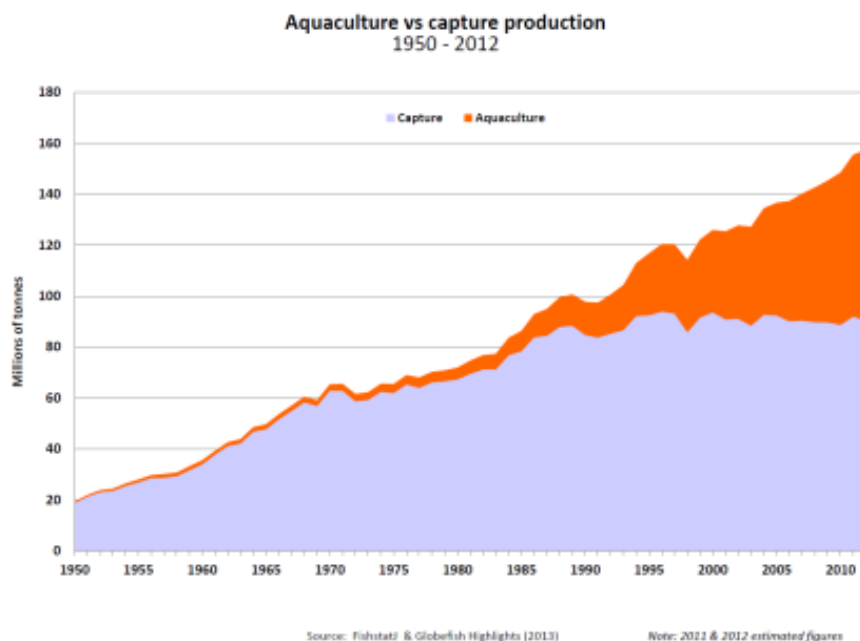
<http://www.slideshare.net/pollumajandusministeerium/tallinn-presentation-supply-and-markets>

Allikas: <http://maablogi.wordpress.com/2013/11/27/graafik-kala-hind-maailmaturul-touseb/>

TULEVIK ON VESIVILJELUSE PÄRALT, KILUL-RÄIMEL SAMUTI POTENTIAALI

Maailma kalakaubandus on tõusuteel ning olukorras, kus maailma kalavarude säilitamine on aina teravam küsimus, on maailma kalanõudluse rahuldamisel kasvav osatähtsus vesiviljelustoodangul, väidab Felix Dent ÜRO Toidu- ja põllumajandusorganisatsiooni kalamajandusosakonnast.

„Merekalade varud on ülepüügi tõttu ammendumas, seega toodangu suurendamiseks potentsiaali ei ole,“ selgitab Derk. FAO andmebaasist selgub, et 392 loodusliku päritoluga kalaliigist on 15% ülepüütud, 6% varud on ammendunud ja 50% püütakse maksimumi piiril.

Vesiviljeluse osatähtsus kasvab. Graafik: FAO

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Just merekalavarude keeruline olukord ning tarbimise kasv soodustavad vesiviljeluse tõusu. „Maailma kalanõudluse kasvades võiks aina enam jõuda inimeste toidulauale kõrge toiteväärtuse ja odavama hinnaga väiksemad avamerekalad (sh ka nt kilu ja räim – toim.), mida praegu veel kasutatakse maailmas suuresti kalajahu ja –õli tootmiseks,“ selgub Felix Derki ettekandest 27. novembril Tallinnas toimuval kalanduskonverentsil.

Põhjalikuma ülevaate kalanduse tulevikutrendidest sai 27. novembril Radisson Blu Hotell Olümpias toimunud IV Kalanduskonverentsil „Uue kalanduspoliitika lävel“. Lisainfo ja ajakava: <http://www.agri.ee/tallinnas-tuleb-korgetasemeline-kalanduskonverents/>

Allikas: <http://maablogi.wordpress.com/2013/11/27/tulevik-on-vesiviljeluse-paralt-kilul-raimel-samuti-potentsiaali/>

ECOSEAL PROJEKTI LÕPUSEMINAR

Toimumisaeg: 5. detsembril algusega kell 11

Toimumiskoht: Tallinnas, Keskkonnaministeeriumi suures saalis

Markus Vetemaa on edastanud kutse ECOSEAL projekti lõpuseminarile, kus tuleb juttu hüljestest - nende mõjust kalandusele, kalanduse mõjust hüljestele (kaaspüük ja kas kaaspüüki satuvad juhuslikud isendid või mitte), aga ka hallhüljeste toitumisuuringutest.

Lisainfo: markus.vetemaa@ut.ee

Allikas: Ave Menets, Kalanduse teabekeskuse koolitusspetsialist

---

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Elektroonilise kuukirja väljaandja:

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Viljandi maakond

Kolga-Jaani vald, Vaibla küla

Rannu-Jõesuu 70314

www.vortskalandus.ee

+372 529 8561

jaanika@vortsjarv.ee

Toimetaja:

Madis Kaljuvee

madis.kaljuvee@gmail.com

Tegevjuhi assistent